

CAMINANT CAP A LES ELECCIONS (i IX)

LA GENT GRAN DAVANT LES ELECCIONS

El vot de les persones majors sol ser dels més sol·licitats pels partits polítics sigui quina sigui la seva naturalesa. S'han utilitzat, i es continuen utilitzant, múltiples ardis per a aconseguir el seu vot. Des d'excursions, berenades, ball de bot, a múltiples artefactes. Però després són un dels col·lectius més perjudicats quan es tracta d'establir prioritats en matèria pressupostària. Aspectes com l'augment de les pensions o la dotació econòmica de la llei de dependència no són temes fútils. En el número 365 de Quaderns Gadeso, novè i últim lliurament de les monografies "CAMINANT CAP A LES ELECCIONS", es defineixen quines són les expectatives electorals, la situació dels diversos col·lectius i tipologies inclosos en l'epígraf genèric de "Gent gran".

TIPOLOGIES

Segment Alt

- Amb recursos propis (patrimoni, negocis...)
- Significatiu percentatge d'actius o "semiactius"
- Residència pròpia o residències privades per a majors

Segment Mitjà

- Amb algunes dificultats econòmiques (majoritàriament pensionistes i vídues)
- Amb residència pròpia o, en menor mesura, lloguer i residències públiques (i també privades)

Segment Baix

- Amb dificultats econòmiques (pensions baixes)
- La importància de la viudetat
- Lloguers elevats; elevat ús dels centres de dia
- Risc d'exclusió

Majors de 52 anys

- Sense feina
- Aturats de llarga durada amb prestació o sense ella

Abans de començar la nostra anàlisi, hem volgut establir una tipologia de la gent gran, en funció dels seus recursos: un segment alt, que disposa de recursos suficients; un segment mitjà, que té alguns problemes econòmics; i un segment baix, que pateix grans dificultats i que a vegades es troba en risc d'exclusió. També hem volgut afegir un altre segment com és el de les persones majors de 52 anys. Els grans oblidats del mercat laboral, els quals estan sense feina i, en molts casos en situació d'atur de llarga durada. En aquest Quadern es tractaran la majoria de temes sobre la base d'aquestes categories.

La taula 1 mostra la pertinença a un

determinat segment és un factor clau a l'hora de valorar la situació actual de la gent gran a les Illes Balears, respecte del període de crisi. Com es pot veure l'opinió més rellevant és que un 42% opina que la seva situació actual és dolenta, especialment la del segment baix (82%).

Per contra, un 32% creu que la seva situació és bona, com és lògic és el segment alt el que més assenyala aquest fet (82%).

El 27% afirma que la seva situació és regular, sent el segment mitjà (50%) el que més es troba en aquesta circumstància, amb l'excepció que tendeix a dolenta.

TAULA 1

COM ÉS EL VOSTRE ESTAT ACTUAL?

	Bo	Regular	Dolent
Segment Alt	82%	16%	2%
Segment Mitjà	10%	50% →	40%
Segment Baix	3%	14%	83%
Mitjana	32%	27%	42%

Font: Baròmetres Gadeso Abril 2019

PREOCUPATS PER LA VELLESA?

En aquesta pàgina hem volgut esbrinar si les persones majors de 65 anys estan preocupades per la seva vellesa, pel fet de fer-se grans, i quins en són els motius principals. A més, donada la situació de vulnerabilitat d'una part important d'aquesta població, hem volgut visualitzar amb quin tipus de recursos, propis o aliens, comptem per fer front a les necessitats bàsiques.

Així doncs, a la taula següent es mostra el percentatge de persones que es declaren preocupades per la seva vellesa. Com es pot veure, les persones de 65 anys i més que s'engloben dins el segment alt (32%) se senten menys preocupades pel fet de fer-se grans que les que es troben dins del segment mitjà (62%) i, sobretot, del segment baix (fins a un 71% de les persones d'aquest segment afirmen trobar-se molt o bastant preocupades per la seva vellesa).

Si parlem de motivacions, també hi trobam diferències significatives entre els distints segments. El principal motiu que addueixen els que pateixen més dificultats, el segment

baix, és l'econòmic (la por a disposar de menys recursos, 92%), mentre que la gent gran del segment alt posa l'accent sobre el deteriorament mental (71%).

Pel que fa al segment mitjà, és el fet d'haver de dependre d'altres persones i la disminució de recursos (70% en ambdós casos) com a conseqüència de la pèrdua de poder adquisitiu a causa de l'augment del cost de la vida per sobre de les pensions.

Aquesta dependència té un doble sentit: econòmic i d'acompanyament, tant afectiu (por a l'aïllament i la soledat), com de suport físic.

ESTAU PREOCUPATS PER LA VOSTRA VELLESA?*

PRINCIPALMENT, PER QUIN MOTIU? **

TAULA 2

	Deteriorament físic	Deteriorament mental	Aïllament, soledat	Dependre d'altres persones	Disminució de recursos
Segment Alt	65%	71%	11%	7%	7%
Segment Mitjà	45%	65%	57%	70%	70%
Segment Baix	49%	62%	66%	87%	92%

* % de persones que han contestat "molt" o "bastant"

** respostes múltiples

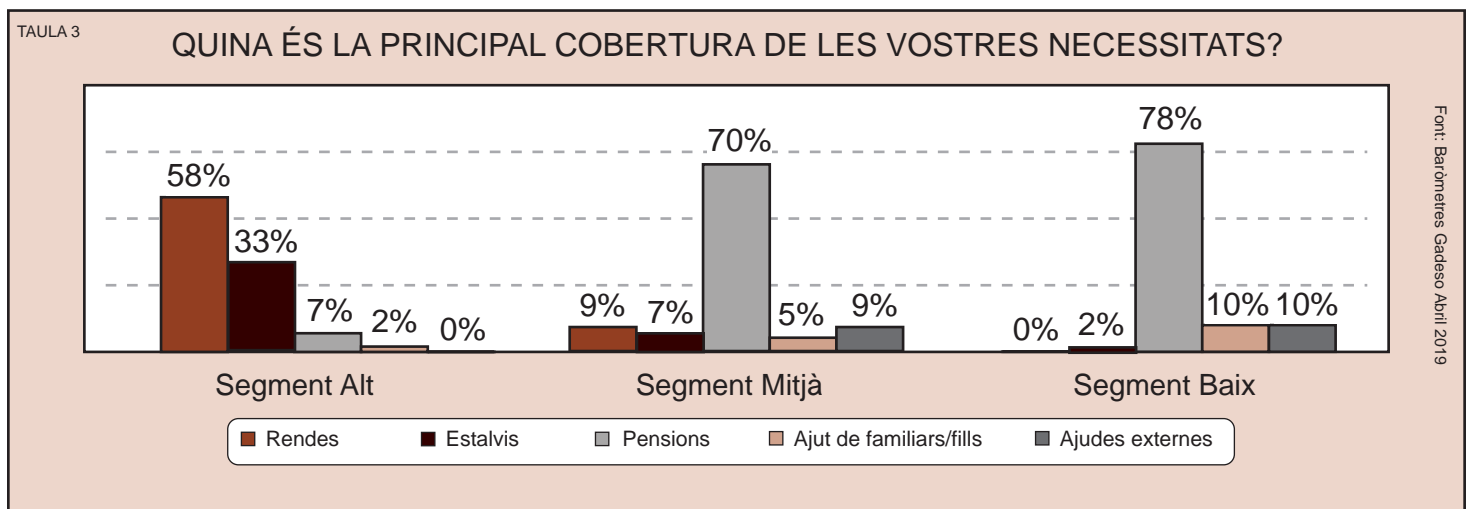
Font: Baròmetres Gadeso Abril 2019

Com es pot apreciar a la taula número 3, el segment alt cobreix les seves necessitats amb les seves rendes i estalvis. Els segments mitjà i baix fan ús de la seva pensió per a fer front a les necessitats derivades de la vida quotidiana.

Cal fer esment, per una part les pensions públiques a Balears estan per sota de la mitjana estatal, tenint en compte, sobretot, les baixes cotitzacions que s'han fet a causa del tipus de contractació que ha existit i continua

existint a la nostra comunitat, basada en l'estacionalitat i en sous precaris.

De fet un 14%, del segment mitjà, declara la necessitat d'ajuts exteriors (tant familiars com d'altre tipus). Això mateix es pot fer extensius al segment baix, però, en aquest cas, es tracta del 20%, la qual cosa vol dir 1 de cada 5 jubilats del segment baix necessita ajuts externs i familiars per cobrir despeses com pagar el lloguer, factures de subministraments, etc.

SERVEIS PÚBLICS I PENSIONS

Un dels pilars que componen el nostre estat del benestar, és l'accés a uns serveis públics de qualitat (Taula nº 4). Així com, un bon funcionament d'aquests per facilitar un estat del benestar saludable i eficient.

Al mateix temps volem saber, ara que s'acosten les eleccions, quin partit creuen que és el més adient per posar solució als problemes que afligeixen a la gent gran.

TAULA 4

QUINA DE LES SEGÜENTS ACTUACIONS HAURIA DE SER PRIORITÀRIA?

	Segment Alt	Segment Mitjà	Segment Baix
 Revalorització (IPC) de la quantia de les pensions	15%	40%	55%
Facilitar l'accés a plans privats de pensions	35%	10%	0%
Millora de l'accessibilitat i la qualitat dels serveis públics	10%	24%	15%
Augment del nombre i la qualitat de les residències públiques	13%	10%	20%
Facilitar accés a residències privades	22%	8%	0%
Accés just i eficaç als plans de dependència	5%	8%	10%

Font: Baròmetres Gadeso Desembre 2019

A la taula número 4 es poden observar les diferències que existeixen entre els distints segments a l'hora de valorar quines haurien de ser les accions prioritàries a emprendre per l'administració a fi de resoldre els problemes que pateix el col·lectiu de la gent gran.

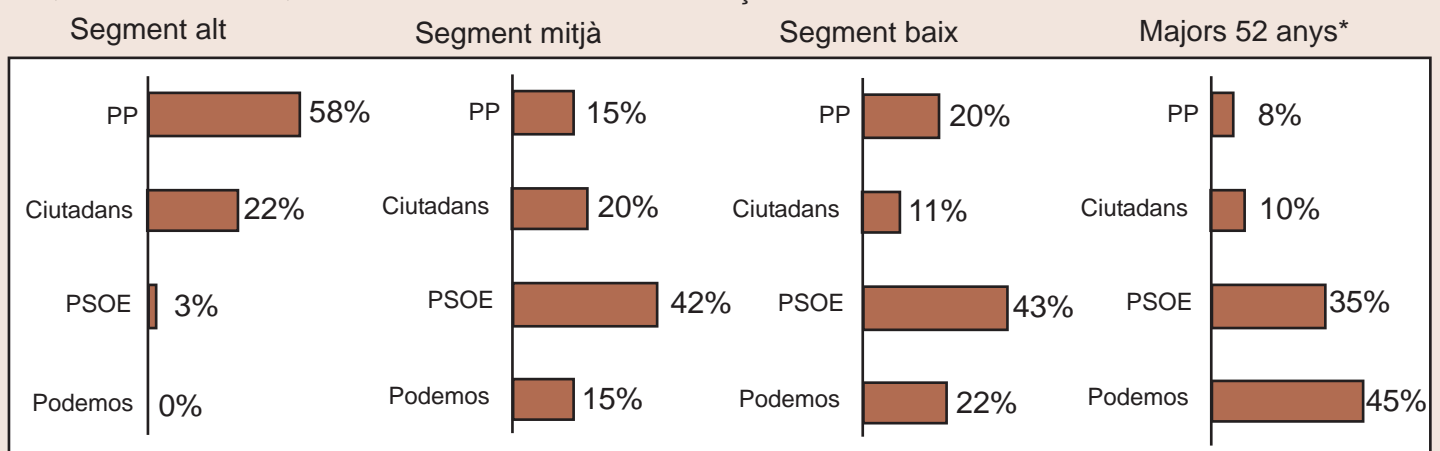
Així, les persones del segment alt prioritzen l'eliminació de traves per a l'accés a serveis privats de pensions i residències (35% i 22% respectivament). Per la seva banda el segment mitjà fixa les seves prioritats en la revalorització de la quantia de les pensions segons l'IPC (40%) i la Millora de l'accessibilitat i la qualitat dels serveis públics (24%). Per part seva, les persones que integren el segment baix reclamen la revalorització de les pensions segons l'IPC (55%) i l'augment de places i qualitat de les residències públiques (20%),

Pel que fa a quin és el partit que ofereix "mesures reals" per millorar la situació d'aquest col·lectiu, queda clar que cada segment té la seva preferència. Així el segment alt creu que és el PP (58%) el que millor pot donar resposta als seus problemes. En canvi tant el segment mitjà com el baix s'inclinen pel PSOE (42 i 43%, respectivament).

En aquest apartat hem inclòs aquelles persones de més de 52 anys, les quals, tot i que encara formen part de la població activa, es troben sense feina o fa molt temps que estan a l'atur, cobrin, o no, alguna prestació o subsidi. Aquestes persones es decanten, de manera clara, cap als partits de centre-esquerra. Així el 45% d'ells creu que PODEMOS és el partit que pot millorar la seva situació, segurament pel fet que es tracta del partit que s'ha fet més ressò de les seves reivindicacions.

TAULA 5

QUIN PARTIT CREU QUE OFEREIX MESURES REALS I EFICAÇES PER A MILLORAR LA SITUACIÓ DE LA GENT GRAN?

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2019.

Es reflexen aquells partits que en algun dels segments ha superat el 30%

(*) Sense feina o aturats de llarga durada

LES ELECCIONS

En aquesta pàgina estem interessats a esbrinar quin possible pacte postelectoral agradaria a les persones de classe mitjana segons la subclasse a la qual pertanyen. Els pactes que es proposen són els més factibles segons les matemàtiques i el posicionament de cada partit i les declaracions dels uns i dels altres. Finalment, a més de la simpatia per una o altra possible majoria de govern també hem volgut saber quina d'aquestes majories té, segons el seu parer, més possibilitats d'esdevenir la que governi el país a partir del 28 d'abril.

TAULA 6

QUI LI AGRADARIA QUE FORMÉS MAJORIA I GOVERN?

	Mitjana	Segment Alt	Segment Mitjà	Segment Baix	Majors 52 anys*
PP+Ciutadans	31%	51%	31%	26%	15%
PP+Ciutadans+VOX	16%	26%	17%	11%	12%
PSOE+Ciutadans	24%	13%	29%	26%	25%
PSOE+Podemos	22%	5%	10%	32%	40%
PSOE+Podemos+Nacionalistes	7%	5%	13%	5%	8%

Font: Baròmetres Gadeso.Abril 2019

(*) Sense feina o aturats de llarga durada

A la taula 6 podem veure, com es manté la dicotomia centre-esquerra / centre-dreta, que s'ha pogut observar durant tota la sèrie "CAMINANT CAP A LES ELECCIONS".

En aquest sentit, els segments alt i mitjà els AGRADARIA, principalment, un govern de centre-dreta (PP+C's), mentre que el segment baix i el col·lectiu de persones majors de 52 anys preferirien un govern del qual en formés part el PSOE (58% i 65%, respectivament).

Val a dir, però, que tot i aquestes dades, hi ha persones del segment baix que no li farien fàstics a un govern integrat per PP i C's, o PSOE i C's, cosa que tampoc desagradaria al segment mitjà.

Quan a quina majoria CREUEN que tindrà el suport necessari per a la formació de govern, veiem que es manté la dicotomia abans esmentada entre els dos blocs ideològics.

Així, el segment alt (51%) està convençut, de manera majoritària, que seran PP i C's els que integraran el futur executiu, cosa que també opina, encara que amb menys intensitat, el segment mitjà (31%). Per la seva banda, les persones que formen part del segment baix i del col·lectiu de gent major de 52 anys consideren, majoritàriament, que el govern el formaran el PSOE i PODEMOS (30% i 48%). Com veiem dades molt semblants a les preferències expressades a la taula 5.

TAULA 7

QUI CREU QUE FORMARÀ MAJORIA I GOVERN?

	Mitjana	Segment Alt	Segment Mitjà	Segment Baix	Majors 52 anys*
PP+Ciutadans	30%	52%	25%	22%	17%
PP+Ciutadans+VOX	17%	22%	17%	14%	15%
PSOE+Ciutadans	19%	15%	19%	28%	13%
PSOE+Podemos	26%	2%	23%	30%	48%
PSOE+Podemos+Nacionalistes	8%	3%	16%	6%	7%

Font: Baròmetres Gadeso.Abril 2019

(*) Sense feina o aturats de llarga durada

Mostra: 400 entrevistes. Error màxim: +-5%. Nivell de confiança: 95,5%. Treball de camp: Abril 2019